

УДК 378.14(71)

ПРОГРАМА НАВЧАННЯ ГРАМОТИ ДЛЯ ОБДАРОВАНИХ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ КИТАЮ

А. В. Боярська-Хоменко, С. С. Науменко

LITERACY PROGRAM FOR GIFTED CHINA PRIMARY SCHOOL PUPILS

A. Voiarska-Khomenko, S. Naumenko

У Китаї розроблено Ключову національну стратегію, згідно з якою освіта переорієнтована на високу якість, розвиток цілісного підходу гармонійного розвитку особистості учнів, які повинні перейнятися духом новаторства, діловими здібностями й розвивати моральні, інтелектуальні, фізичні та естетичні аспекти. Міністерство освіти Китаю також підтримало позицію індивідуального підходу до кожного учня та урахування його фізичного і психологічного розвитку. Реформа має на меті створення сприятливого освітнього середовища для розвитку кожного учня, активне дослідницьке навчання, підвищення гнучкості і різноманітності курсів. Серед усіх предметів освітньої програми грамота визначена як найбільш фундаментальна для успішного засвоєння інших освітніх областей і цілісного розвитку особистості дітей, незамінну стратегію для збереження культурної спадщини, національної єдності і творчості. Програма визначила такі принципи навчання: залучати всіх учнів до освітнього процесу і розвивати їх інтелектуальні здібності, розуміти особливості мовної і літературної освіти, пропагувати незалежне навчання, спільне навчання та навчання на основі запитів учнів, урахувувати їх індивідуальні відмінності і потреби у навчанні, створювати навчальні програми, засновані на відкритості і життєздатності. Такі позитивні зміни в педагогічній практиці створюють сприятливе освітнє середовище, яке пристосовується до різного темпу навчання учнів. Програма покликана розвивати широкий спектр навичок учнів, таких як літературна грамотність, фінансова грамотність, математична грамотність та наукова грамотність. Програма забезпечує інклюзивне освітнє середовище, яке може залучити обдарованих учнів з точки зору педагогічних стратегій (наприклад, індивідуалізоване навчання, дослідницьке навчання і незалежне навчання), збагачені матеріали для читання і динамічні, множинні оцінки). Основними проблемами впровадження нової програми навчання грамоти є такі: недостатня компетентність вчителів, складність трансформації глибоких традицій з педагогіки передачі і колективізму до педагогіки конструктивізму, велика наповнюваність класів у Китаї веде до перенавантаження вчителів.

Ключові слова: обдарованість, учні, навчання, початкова школа, навчальна програма, неперервна освіта, підготовка вчителя, система освіти.

In China, a Key National Strategy has been developed. According to the Strategy, education is refocused on high quality, the development of a holistic approach to the

harmonious development of pupils' personalities, which should be imbued with the spirit of innovation, business skills and develop moral, intellectual, physical, and aesthetic aspects. The Ministry of Education of China also supported the position of an individual approach to each pupil and considering his physical and psychological development. The reform aims to create a favorable educational environment for the development of each pupil, active research training, increasing the flexibility and diversity of courses. Among all the subjects of the educational program, literacy is defined as the most fundamental for the successful assimilation of other educational areas and the holistic development of children's personalities, an indispensable strategy for preserving cultural heritage, national unity, and creativity. The program defined the principles of training. They are: to involve all pupils in the educational process and develop their intellectual abilities, to understand the peculiarities of language and literature education, to promote independent learning, joint learning, and learning based on pupils' requests, to take into account their differences and learning needs, to create curricula based on openness and viability. Such positive changes in pedagogical practice create a favorable educational environment that adapts to different rates of pupil learning. The program aims to develop a wide range of pupils' skills, such as literary literacy, financial literacy, mathematical literacy, and scientific literacy. The program provides an inclusive educational environment that can engage gifted pupils in terms of pedagogical strategies (e.g., individualized learning, research learning, and independent learning), enriched reading materials, and dynamic, multiple assessments). The main problems of implementing the new literacy program are: insufficient teacher competence, the difficulty of transforming deep traditions from the pedagogy of transmission and collectivism to the pedagogy of constructivism, the large class size in China leads to overload of teachers.

Keywords: giftedness, pupils, education, primary school, curriculum, continuing education, teacher training, education system.

Постановка проблеми. Грамотність має важливе значення для розвитку кожної людини, а також для процвітання людського суспільства в цілому (UNESCO 2004; 2017). Для учнів початкової школи оволодіння грамотою пов'язано не лише з вивченням мови та літератури, а також є фундаментальною здатністю досягти успіху в межах освітньої програми в цілому. Вивчаючи різні предмети, учням потрібно володіти мовою щоб зрозуміти, висловити та сформулювати свої ідеї, а лінгвістичний досвід можна розширити за допомогою різних областей освітньої програми. Володіючи грамотою, людина може відчувати незамінне життєве задоволення від читання різноманітних текстів. Протягом останніх кількох десятиліть ООН багато уваги приділяла питанням підвищення рівня грамотності для всіх, підкреслюючи той факт, що грамотність є невід'ємною частиною основного права людини на освіту. Відповідно до позиції ЮНЕСКО (2017), грамотні люди мають здатність до навчання впродовж усього життя, оскільки їх можливості дозволяють їм отримувати доступ до різноманітних соціальних та освітніх можливостей у час швидких змін у суспільстві. Володіючи грамотою, людина може

спілкуватись з оточуючими, отримувати доступ до соціальних ресурсів, брати участь у соціальній діяльності та поступово ставати автономною особистістю, критично мислити та розуміти світ. Саме в цей момент розвиток грамотності сприяє соціальній справедливості, демократичним процесам, добробуту людей (Rassoul, 1999). Тому суспільству загалом та школам зокрема важливо реагувати на потреби кожного, хто навчається, в розвитку своїх здібностей до грамоти. Особливу увагу у цьому аспекті слід приділяти обдарованим учням, оскільки вони потребують особливих програм навчання. У цьому аспекті цінним є вивчення досвіду провідних країн світу, зокрема Китаю, який має давні традиції навчання і виховання обдарованих дітей, а також в останні роки займає лідируючі позиції у багатьох галузях науки, економіки, виробництва.

Аналіз основних досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даного завдання. Установлено, що питання навчання грамоти обдарованих дітей були предметом багатьох наукових розвідок як вітчизняних, так й іноземних учених. Так, С. Bonds і L. Bonds (1983), S. Reis, E. Gubbins, C. Briggs, F. Schreiber, S. Richards, J. Jacobs і J. Renzulli (2004) досліджували особливості дітей, які читають швидше ніж це передбачено стандартними рівнями для певного віку або мають потенціал для швидкого прогресу в читанні, вважаючи таких дітей «обдарованими читачами». Теоретичні дослідження навчання талановитих учнів, такі як «Теорія множинних інтелектів» Г. Гарднера та «Диференційована модель обдарованості та таланту» Ф. Ганьє, визначають інтелект або природні здібності, які специфічно пов'язані з оволодінням мовою та грамотністю. Крім того, численні дослідження (D. Weigel, S. Martin і K. Bennett (2006); A. Varoody і K. Diamond (2016); E. Bergen, T. Zuijen, D. Bishop і P. Jong (2017) та інші) виявляють, що середовище формування грамотності, побудоване сім'єю, школою та суспільством, може сприяти високим досягненням обдарованих дітей. Ці фактори навколишнього середовища формують готовність дітей до навчання у школі, до набуття різних освітніх компетентностей, які діти демонструватимуть під час навчання у школі.

S. Reis зі співавторами зазначають, що обдаровані учні оволодівають грамотою швидше і легше, вони запам'ятовують велику кількість інформації, частіше використовують навички мислення вищого порядку, розуміють абстрактні ідеї та демонструють високу здатність розв'язувати завдання проблемного характеру. Вони читають із задоволенням, цінують красу читання, читають творчо та критично, і

здатні віддаватись читацькій діяльності (Reis та ін., 2004). Дослідження J. Simpson'a довели, що завдяки навичкам ефективного читання когнітивні можливості обдарованих читачів вищі за середній рівень (Simpson, 2017).

Разом з тим, варто зазначити, що у вітчизняній науково-педагогічній думці залишаються не достатньо висвітленими питання навчання грамоти обдарованих дітей у Китайській народній республіці.

Мета статті – аналіз програми навчання грамоти для обдарованих дітей в Китаї на сучасному етапі розвитку суспільства.

Виклад основного матеріалу. З часу утворення Китайської Народної Республіки у 1949 р. Китай зазнав значних соціальних змін і перетворень на шляху побудови модернізованої країни. Усвідомлюючи важливість освіти, китайський уряд ухвалив Закон про обов'язкову загальну освіту (1986 р.) і опублікував низку національних стратегій і планів. Зокрема це такі: Керівні принципи для Реформування і розвиток освіти (1993 р.), Рішення про поглиблення реформи освіти (2000 р.). Це сприяло популяризації в Китаї базової освіти, підвищенню рівня грамотності населення і розвитку кваліфікованої робочої сили. Рівень охоплення дітей шкільного віку початковою освітою збільшився з 20% до створення КНР до 97,9% у 1990 р. і 99,92% у 2016 р.; коефіцієнт охоплення неповною середньою школою збільшився з 6% у 1949 р. до 98,7% у 2016 р. (CPG, 2013).

Хоча Китай домігся значного прогресу в області загальної освіти, йому постійно необхідно вирішувати проблемні питання, такі як низька якість навчання і викладання, велика чисельність населення, обмежені ресурси і нерівність в освіті. Крім того, система освіти Китаю більшою мірою орієнтована на складання іспитів, централізована і стандартизована.

У 2010 р. було опубліковано «Короткий виклад Національного плану Китаю по середньостроковій і довгостроковій реформі та розвитку освіти на 2010–2020 рр.». У ньому наголошується на необхідності консолідації початкової та середньої освіти до 2020 р. Поряд із цим, у цьому звіті вказується, що зацікавлені сторони у сфері освіти мають зосередитися на забезпеченні однакового рівня освіти в сільських і міських районах для всіх, незалежно від походження. Водночас слід було підвищувати якість освіти, щоб поліпшити ідеологічну обізнаність і академічну успішність учнів. У цей період освіта в Китаї стикається з серйозними проблемами, включаючи нерозвинену систему педагогічних знань у значної частини вчительського корпусу, недосконалі навчальні

програмі та навчальні ресурси, обмежене фінансування освіти і брак викладачів, які могли б реагувати на потреби учнів і соціальні зміни (CPG, 2010). Ці базові знання мають сприяти розумінню існуючої практики викладання для обдарованих дітей у китайській початковій школі.

Сучасна китайська система освіти складається з п'яти ступенів, з яких дев'ять років початкової школи і неповної середньої школи є обов'язковими для кожної дитини шкільного віку відповідно до Закону про освіту (CPG, 2006):

- дошкільна освіта,
- 6 (або 5) років початкової освіти,
- 3 (або 4) роки неповної середньої освіти,
- 3 роки середньої освіти (орієнтованої на академічну освіту) або професійної освіти (орієнтованої на працю),
- вища освіта.

Щоб отримати безкоштовну обов'язкову освіту, більшість дітей шкільного віку мають відвідувати державну школу в районі їхнього проживання. Вступні іспити на цьому етапі зазвичай не проводяться, і, на відміну від більшості західних країн, де вчителі початкової школи відповідають за клас і більшість предметів, кожен учитель початкової школи в Китаї відповідає за основний предмет, на зразок грамота або математика, у кількох класах. У комуністичному суспільстві Китаю більшість початкових шкіл є державними. Вони складають 96,6% усіх початкових шкіл і забезпечують освіту 92,4% усіх учнів початкової школи. Державні школи в Китаї належать державним органам і, як правило, користуються досить позитивною репутацією серед батьків і учнів.

Після обов'язкової освіти китайські учні можуть обрати навчання у старших класах середньої школи або професійно-технічну освіту. Щоб вступити до основної старшої середньої школи, учні мають продемонструвати високі результати на регіональних стандартизованих вступних іспитах з академічної орієнтацією. Щоб вступити до кращих університетів, майбутнім абітурієнтам необхідно постійно наполегливо працювати, щоб підготуватися до Національних вступних іспитів у коледжі (NCEE) у старших класах середньої школи. NCEE виконує ту ж функцію, що і стара система іспитів Кеджі з відбору талантів по всій країні. NCEE також перейняв деякі ключові особливості Кеджі, такі як академічна орієнтація, оцінка існуючих знань і механічне запам'ятовування (Dello-Iacovo, 2009). Конкурс на іспитах дуже

жорстокий, і студенти та їхні сім'ї ставляться до цих іспитів як до найважливішого або навіть єдиного шляху до соціальної мобільності.

Хоча на етапі початкової освіти немає вступних іспитів, іспити для старших класів середньої та вищої освіти, як і раніше, впливають на навчання і викладання в початкових школах. Так, у системі освіти Китаю іспити зосереджені на інтелектуальних здібностях і, таким чином, іноді ігнорують інші потреби і різноманітні таланти учнів. При нинішньому рівні охоплення вищою освітою, педагогіка, навчальні матеріали, стосунки між учителем і учнем, фізична підготовка і стилі навчання – все це підпорядковано іспитами в школах і визначається ними (Kirkpatrick, 2011). Численні емпіричні дослідження показали, що педагогіка, орієнтована на написання підручників і посібників для складання іспитів, як і раніше широко розповсюджена в китайських школах (Kirkpatrick, 2011).

Отже, у сучасних китайських школах мало уваги приділяється розвитку і заохоченню критичного і творчого мислення школярів, оскільки критерії оцінювання більше фокусуються на фактичних знаннях. Розширені можливості навчання та ресурси поза освітньою програмою і змістом іспитів вважаються менш важливими, а методи навчання орієнтовані на вимоги іспитів, а не на ефективний розвиток обдарованих учнів. Таким чином, освіта для обдарованих людей в Китаї переважно зосереджена в потужних університетах, оскільки навчання в них не має на меті успішне складання визначених стандартизованих іспитів, тому елементи освіти для обдарованих людей, такі як різноманітність, інновації, мислення вищого порядку, практичні навички та самостійне навчання можуть бути дозволені і підтримані.

Незважаючи на те, що в більшості китайських шкіл переважає підхід, орієнтований на іспити, і далеко не всі школи застосовують інноваційні стратегії навчання для учнів, зокрема для обдарованих (Fu, 2017), країна вже давно усвідомлює проблему обмеження можливостей індивідуального розвитку. Система освіти в Китаї за останні кілька десятиліть зазнала кілька хвиль педагогічних реформ. У кінці ХХ ст. було розроблено ключову національну стратегію, згідно з якою освіта перестала фокусуватися на академічних тестах та інтелектуальних здібностях, а була переорієнтована на якість, розвиток більш цілісного підходу до гармонійного розвитку особистості учнів, які мають перейнятися духом новаторства, набути ділових здібностей і розвивати моральні, інтелектуальні, фізичні та естетичні аспекти своєї особистості

(МОЕ, 1999). Міністерство освіти Китаю також підтримало позицію індивідуального підходу до кожного учня та врахування його фізичного і психологічного розвитку. Здається, що вся система освіти в Китаї трансформується від оцінки талантів, наповнених фактичними знаннями, до оцінки талановитих людей з творчим і новаторським потенціалом (Zhang, 2017).

Одним з ключових напрямів реалізації якісної освіти є реформа навчальних програм для базової освіти (включаючи дошкільну, початкову та середню освіту). У 2001 р. був оприлюднений ключовий документ – План реформи навчальної програми для базової освіти (пробний). У цьому документі розглядається широке коло питань базової освіти, таких як управління школою, навчальні матеріали, оцінка і підготовка вчителів (МОЕ, 2001). Реформа мала на меті створення сприятливого середовища для гнучкого розвитку кожного учня, зокрема обдарованих. Вона спрямована на залучення кожного учня до активного дослідницького навчання замість пасивного і механічного запам'ятовування, підвищення гнучкості і різноманітності курсів для задоволення індивідуальних освітніх потреб учнів і зміщення фокусу функції оцінки з ідентифікації до процесу розвитку учнів. Децентралізація управління дисциплінами також була підкреслена з метою підвищення адаптованості навчальних програм для учнів з різних регіонів, шкіл і з різноманітними функціями (МОЕ, 2001). Результатом впровадження цієї реформи стало поширення прогресивного соціального мислення у сфері освіти, реалізація різних експериментальних проєктів, що є успішними і надихаючими для розвитку різноманітних здібностей і особистостей учнів.

Серед усіх предметів освітньої програми, що підлягає реформуванню, грамотність як найбільш фундаментальна здатність знаходиться у центрі уваги. Пропонуємо розглянути навчальну програму грамоти для обдарованих учнів у початковій школі Китаю.

На хвилі реформи освіти, орієнтованої на якість, у 2001 р. Міністерство освіти Китаю опублікувало пробну версію «Стандартів навчальної програми з китайської мови і грамоти для обов'язкового повного дня». Після десяти років інтенсивних експериментів і практик, у 2011 р. вона була удосконалена та прийнята як остаточна, повна і сучасна версія. Навчальний план вивчення грамоти концептуалізував грамотність як найбільш фундаментальну область навчання для успішного засвоєння інших освітніх областей і цілісного розвитку особистості дітей, незамінну

стратегію для збереження культурної спадщини, національної єдності і творчості (МОЕ, 2011). Таким чином, розвиток грамотності кожного учня має особисте і національне значення, хоча у них можуть бути різні здібності та інтереси в області грамотності.

Зазначимо, що на формування нової навчальної програми чималий вплив справила західна освіта і філософія. Орієнтуючись на приклад багатьох західних навчальних планів, китайська навчальна програма вказує на те, що навчання і викладання в звичайному класі має бути орієнтовано на учнів, а не на вчителів (МОЕ, 2011). Це мислення для Китаю стало революційним, оскільки в традиційній китайській культурі і суспільстві до вчителя ставилися як до авторитетного носія і передавача знань, і тому система навчання була зосереджена на вчителеві. Навчання, орієнтоване на учнів, відображено в чотирьох керівних принципах:

- залучати всіх учнів до освітнього процесу і всебічно розвивати їхній інтелектуальний і емоційний характер;
- розуміти особливості мовної і літературної освіти;
- пропагувати незалежне навчання, спільне навчання та навчання на основі запитів, урахувати в навчанні індивідуальні відмінності і потреби школярів;
- створювати навчальні програми, засновані на відкритості і життєздатності, підтримувати потреби різних регіонів, шкіл і окремих осіб, регулювати і покращувати структуру (Ruan, 2012).

Хоча в навчальній програмі чітко не вказано, які можуть бути відмінності між людьми, і не піднімається питання про обдарованих учнів, ці принципи забезпечують урахування обдарованості під час навчання. Такі позитивні зміни в освітянській практиці створюють сприятливе середовище, яке здатне пристосовуватися до різних темпів навчання різних учнів. Навчальні програми передбачають, що викладання і навчання грамоти мають здійснюватися із використанням інформаційних технологій. Це означає, що для навчання як обдарованих учнів, так і всіх інших дітей, читання і самостійне навчання можна практикувати через Інтернет і, на додаток до підручників з грамоти, використовувати широкий спектр текстів для читання на основі ІКТ, таких як книги з цифровими додатками, рухомі зображення, аудіо книги для збагачення їхнього досвіду читання.

У рамках цієї навчальної програми місцевій владі або школам пропонується обрати серію підручників як основного ресурсу з навчання

грамоти. Вимога до вчителів використовувати підручники могла б стандартизувати навчання і забезпечити систематичний спосіб навчання і викладання грамоти. Однак це також може поставити під загрозу розвиток обдарованих учнів, оскільки стислі тексти та стандартизований зміст підручнику можуть не відповідати їхнім індивідуальним здібностям і освітнім потребам та не можуть повною мірою стимулювати оптимальне навчання у звичайних класах. Таким чином, збалансоване використання підручників і додаткових ресурсів для підвищення грамотності має вирішальне значення для розвитку всіх учнів. Навчальні програми також заохочують вчителів і школи до створення і розвитку ресурсів для підвищення грамотності населення місцевих громад у громадських місцях, таких як театри, природні парки, музеї, у мережі Інтернеті і навіть на рекламних вивісках. У програмі вказується, що навчання грамоти має бути міждисциплінарним, відповідати змінам у суспільстві і бути пов'язаним з життям дітей (МОЕ, 2011). Отже, навчальна програма закликає педагогів при плануванні освітнього процесу передбачати розвиток широкого спектру навичок учнів: літературна грамотність, фінансова грамотність, математична грамотність та наукова грамотність.

Однією з важливих текстових форм є класичні китайські вірші, оскільки за навчальною програмою учні мають запам'ятовувати і читати велику кількість з них, щоб краще розуміти традиційну китайську мову і культуру.

Оцінювання навичок читання, як того вимагає навчальна програма, має відбуватися у різних формах. Стандартизовані тести не мають бути єдиним методом оцінки учнів, сучасні програми пропонують поєднувати спостереження в класі, анкетування, інтерв'ю, оцінку однолітками та самооцінку (МОЕ, 2011). У навчальній програмі також вказується, що мета різних форм оцінювання полягає в полегшенні навчання учнів, а не в їх відборі і ранжируванні. Завдяки динамічному зворотному зв'язку за допомогою оцінки вчителі можуть за потреби та відповідно до потреб учнів змінювати темп викладання і зміст дидактичного матеріалу. Такий підхід до оцінювання узгоджується з позицією К. Томлінсона, який стверджує, що для розвитку учнів, зокрема обдарованих, необхідно забезпечити постійне моніторингове оцінювання і, враховуючи його результати, гнучко й оперативно коригувати зміст і методи навчання грамоти.

Можна стверджувати, що теоретично навчальна програма може забезпечити інклюзивне освітнє середовище, яке здатне залучити обдарованих учнів з точки зору педагогічних стратегій (наприклад, індивідуалізоване навчання, дослідницьке навчання і незалежне навчання), збагачені матеріали для читання і динамічне оцінювання в різноманітних формах. Однак на практиці різні дослідження свідчать про те, що китайські вчителі зіткнулися з серйозними проблемами при реалізації навчальної програми із самого початку реформи освіти, орієнтованої на якість. У цілому китайська система освіти, як і раніше, орієнтована на іспити, і багато вчителів, як і раніше, вважають за краще застосовувати репродуктивні методи, орієнтовані викладання, замість нових педагогічних стратегій, орієнтованих на учнів. Учителям і школам складно трансформувати свої глибинні педагогічні традиції ретрансляції готових знань і колективізму до західної педагогіки конструктивізму. Зокрема, при обмеженій професійній підготовці та підтримці багато вчителів, за винятком викладачів елітних шкіл і економічно розвинених регіонів, виявляються не достатньо компетентними, щоб з'ясувати значення тих педагогічних прийомів, які запропоновані в новій навчальній програмі. Разом із тим, варто зазначити, що велика наповнюваність класів у Китаї веде до перенавантаження вчителів, недостатнє фінансування для імплементації нової педагогічної доктрини, а також обмеженість місць для старших класів середньої та вищої освіти – все це перешкоджає реалізації нової безумовно прогресивної навчальної програми. Навчальна програма, як і раніше, своїм фокусом має використання підручників, і вчителі іноді змушені поспішно викладати матеріал аби «встигнути» за програмою, залишивши замало часу для додаткових матеріалів, що збагачували б зміст і стимулювали самостійне навчання школярів. Ці проблеми можуть особливо болісно відбитися на навчанні обдарованих учнів. Оскільки існує недостатня кількість досліджень, присвячених забезпеченню педагогічного супроводу обдарованих учнів на перехідному етапі китайської освіти, важливо підтримувати і стимулювати наукові пошуки у галузі навчання обдарованих учнів.

Висновки. У сучасних китайських школах критерії оцінювання більше фокусуються на фактичних знаннях, а можливості навчання поза програмою вважаються менш важливими. У кінці ХХ ст. було розроблено ключову національну стратегію, згідно з якою освіта перестала фокусуватися на академічних тестах та інтелектуальних здібностях, а була

переорієнтована на гармонійний розвиток особистості, індивідуальний підхід до кожного учня. Реформа спрямована на залучення кожного учня до активного дослідницького навчання замість пасивного і механічного запам'ятовування. Навчальний план вивчення грамоти концептуалізував грамотність як найбільш фундаментальну область навчання для успішного засвоєння інших освітніх областей і цілісного розвитку особистості дітей, незамінну стратегію для збереження культурної спадщини, національної єдності і творчості. Визначено такі принципи навчання: залучати всіх учнів до освітнього процесу, розвивати їхній інтелектуальний і емоційний характер, розуміти особливості мовної і літературної освіти, пропагувати незалежне навчання, спільне навчання та навчання на основі запитів, урахувати індивідуальні відмінності і потреби у навчанні, створювати навчальні програми, засновані на відкритості. Навчальна програма покликана розвивати широкий спектр навичок учнів, таких як літературна грамотність, фінансова грамотність, математична грамотність та наукова грамотність. Програма забезпечує інклюзивне освітнє середовище, яке ґрунтується на індивідуалізованому навчанні, дослідницькому навчанні і незалежному навчанні. Основними проблемами впровадження нової програми навчання грамоти є такі: недостатня компетентність вчителів, складність трансформації глибоких педагогічних традицій ретрансляції готових знань і колективізму до педагогіки конструктивізму, велика наповнюваність класів у Китаї, що веде до перенавантаження вчителів.

Перспективи подальших розвідок полягають у дослідженні особливостей навчання обдарованих дітей у середній і старшій школі КНР, з'ясуванні форм, методів та засобів навчання обдарованих учнів.

REFERENCES

- Baroody, A. E., & Diamond, K. E. (2016). Associations among Preschool Children's Classroom Literacy Environment, Interest and Engagement in Literacy Activities, and Early Reading Skills. *Journal of Early Childhood Research, 14*(2), 146-162.
- Bergen, E., Zuijen, T., Bishop, D., & Jong, P. F. (2017). Why Are Home Literacy Environment and Children's Reading Skills Associated? What Parental Skills Reveal. *Reading Research Quarterly, 52*(2), 147-160.
- Bonds, C. W., & Bonds, L. T. (1983). Teacher, is There a Gifted Reader in First Grade? *Roeper Review, 5*(3), 4-6.
- The Central People's Government of People's Republic of China (CPG). (2006). *Education Law of the People's Republic of China*. Retrieved from: http://www.gov.cn/flfg/2006-06/30/content_323302.htm [in Chinese]
- CPG. (2010). *Outline of China's National Plan for Medium and Long-term Education Reform and Development 2010-2020*, 2010. Retrieved from: http://www.gov.cn/jrzg/2010-07/29/content_1667143.htm [in Chinese]
- CPG. (2013). *The Status of Educational Development in China*. Retrieved from: http://www.gov.cn/test/2005-09/07/content_29930.htm [in Chinese]
- Dello-Iacovo, B. (2009). Curriculum reform and "Quality Education" in China: An overview. *International Journal of Educational Development, 29*, 241-249.
- Fu, T. (2017). Wandering in the Shadow of Egalitarianism and Equity: A Social and Cultural Explanation to the Underdeveloped Gifted Education in China. *Global Education Review, 4*(1), 34-44.
- Gagné, F. (1985). Giftedness and Talent: Reexamining a Reexamination of the Definitions. *Gifted Child Quarterly, 29*(3), 103-112.
- Gagné, F. (1995)/ From giftedness to talent: A developmental model and its impact on the language of the field. *Roeper review, 18*(2), 103-111.
- Gagné, F. (2010)/ Motivation within the DMGT 2.0 Framework. *High Ability Studies, 21*(2), 81-99.
- Gardner, H. (1983). *Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences*. New York : Basic books.
- Kirkpatrick, R., & Zang, Y. (2011). The Negative Influences of Exam-oriented Education on Chinese High School Students: Backwash from Classroom to Child. *Language Testing in Asia, 1*(36).
DOI: <https://doi.org/10.1186/2229-0443-1-3-36>
- MOE. (1999). *The Decision of the State Council of the Central Committee of the Communist Party of China on Deepening Education Reform and Comprehensively Promoting Quality-oriented Education*. Retrieved from: http://old.moe.gov.cn//publicfiles/business/htmlfiles/moe/moe_177/200407/2478.html [in Chinese]
- MOE. (2011). *Outline of the Curriculum Reform for Basic Education (Trial)*. Retrieved from: http://old.moe.gov.cn//publicfiles/business/htmlfiles/moe/moe_309/200412/4672.html

**Боярська-Хоменко А. В., Науменко С. С. Програма навчання грамоти
для обдарованих учнів початкової школи Китаю**

- Reis, S. M., Gubbins, E. J., Briggs, C. J., Schreiber, F. J., Richards, S., Jacobs, J. K., & Renzulli, J. S. (2004). Reading Instruction for Talented Readers: Case Studies Documenting Few Opportunities for Continuous Progress. *Gifted Child Quarterly*, 48(4), 315-338.
- Ruan, J., & Jin, L. (2012). Primary School Chinese Language and Literacy Curriculum Reforms in China After 1949. In *Perspectives on Teaching and Learning Chinese Literacy in China* (pp. 129-140). New York & London: Springer Science+Business Media Dordrech, 2012.
DOI: <https://doi-org.ezproxy.lib.gla.ac.uk/10.1007/978-94-007-4822-4>.
- Simpson, J. (2017). Literacy and the Gifted. In *Culturally Relevant Teaching: Preparing Teachers to Include All Learners* (pp. 29-42). London: Rowman & Littlefield.
- Tomlinson, C. A. (2014). *The Differentiated Classroom: Responding to the Needs of All Learners*. Alexandria, VA: ASCD.
- Weigel, D. J., Martin, S. S., & Bennett, K. K. (2006). Contributions of the Home Literacy Environment to Preschool-aged Children's Emerging Literacy and Language Skills. *Early Child Development and Care*, 176(3-4), 357-378.
- Zhang, Z. (2017). Gifted Education in China. *Cogent Education*, 4(1).
DOI: <https://doi.org/10.1080/2331186X.2017.1364881>

Боярська-Хоменко

Анна Володимирівна

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри історії педагогіки і порівняльної
педагогіки, Харківського національного
педагогічного університету імені
Г. С. Сковороди
каб. 224-А, вул. Валентинівська, 2, Харків,
Україна 61168
Тел. +38(099) 404 11 19
ORCID: [0000-0002-1818-3074](https://orcid.org/0000-0002-1818-3074)
e-mail: annaboyarskahomenko@gmail.com

Anna Boiarska-Khomenko

PhD of Pedagogical Sciences, Associate
Professor of the History of Pedagogy and
Comparative Pedagogy of H. S. Skovoroda
Kharkiv National Pedagogical University

Room 224-A, 2, Valentynivska Str,
Kharkiv, Ukraine 61168
Tel. +38(099) 404 11 19
ORCID: [0000-0002-1818-3074](https://orcid.org/0000-0002-1818-3074)
e-mail: annaboyarskahomenko@gmail.com

Науменко Станіслав Сергійович

викладач кафедри східних мов
Харківського національного педагогічного
університету імені Г.С. Сковороди,
каб. 509-В, вул. Валентинівська, 2,
м.Харків, Україна, 61166
Тел. +38(097)902 52 45
ORCID: [0000-0002-2791-2929](https://orcid.org/0000-0002-2791-2929)
e-mail: stanislav.naumenko2020@gmail.com

Stanislav Naumenko

lecturer, Department of Oriental Languages,
H.S. Skovoroda Kharkiv National
Pedagogical University
Room 509-V, Valentynivska st.,2, Kharkiv,
Ukraine, 61166
Tel. +38(097)902 52 45
ORCID: [0000-0002-2791-2929](https://orcid.org/0000-0002-2791-2929)
e-mail: stanislav.naumenko2020@gmail.com